

ՀԱՍՏԱՏՎԵԼ Է
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄՇՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ
----- 2021թ. N --- ՈՐՈՇՄԱՄԲ

ԱՇԽԱՏԱԿԱՐԳ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՇՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ**

- Գլուխ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**
- Գլուխ 2. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**
- Գլուխ 3. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՐԱՎԻՐՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ**
- Գլուխ 4. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻ ԿԱՄ
ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ**
- Գլուխ 5. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ԼՍՈՒՄՆԵՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ**

**Գլուխ 1.
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**

1. Ազգային ժողովի արտաքին հարաբերությունների մշտական հանձնաժողովը (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքով (այսուհետ՝ Կանոնակարգ) սահմանված իր լիազորություններն իրականացնելիս գործում է Կանոնակարգին, Ազգային ժողովի աշխատակարգին, Ազգային ժողովի խորհրդի (այսուհետ՝ Խորհուրդ) որոշումներին և սույն աշխատակարգին (այսուհետ՝ Աշխատակարգ) համապատասխան՝ նիստերի, ինչպես նաև ենթահանձնաժողովների, աշխատանքային խմբերի և Հանձնաժողովի անդամների աշխատանքի միջոցով:

**Գլուխ 2.
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

3. Հանձնաժողովի անդամները Հանձնաժողովի հերթական նիստի հրավիրման մասին տեղեկացվում են ոչ ուշ, քան երեք աշխատանքային օր առաջ, իսկ արտահերթ նիստի հրավիրման մասին՝ ոչ ուշ, քան մեկ ժամ առաջ: Հանձնաժողովի

քարտուղարությունը Հանձնաժողովի նիստերի հրավիրման մասին Հանձնաժողովի անդամներին տեղեկացնում է հեռախոսով կամ էլեկտրոնային հաղորդագրությամբ:

4. Հանձնաժողովի արտահերթ նիստ գումարելու մասին Հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ քառորդի նախաձեռնությունն իրականացվում է Հանձնաժողովի նախագահին ուղղված պաշտոնական գրությամբ, որտեղ նշվում են արտահերթ նիստի օրակարգը և անցկացման ժամկետը: Գրությանը կցվում են օրակարգային հարցերի նախագծերը: Եթե գրությունը կամ օրակարգային որեւէ հարց սահմանված պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում և մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Հանձնաժողովի նախագահը վերադարձնում է գրությունը կամ օրակարգային տվյալ հարցին առնչվող փաստաթղթերը՝ նշելով պատճառները մասին.

2) համապատասխանում է, ապա Հանձնաժողովի նախագահը, նախաձեռնողի սահմանած օրակարգով և ժամկետում, հրավիրում է Հանձնաժողովի արտահերթ նիստ:

5. Հանձնաժողովի նիստին ներկա Հանձնաժողովի անդամներին գրանցում է Հանձնաժողովի քարտուղարությունը:

6. Հանձնաժողովի նիստի սկզբում, իրավազորության ապահովման դեպքում, նիստը նախագահողը հայտարարում է նիստը բացված: Եթե գրանցված Հանձնաժողովի անդամների թիվը նիստի իրավազորության համար բավարար չէ, ապա գրանցումը շարունակվում է մինչև անհրաժեշտ թվով Հանձնաժողովի անդամների գրանցվելը, բայց ոչ ավելի, քան երկու ժամ: Նշված ժամկետում նիստի իրավազորության՝

1) ապահովման դեպքում նիստը նախագահողը Հանձնաժողովի անդամներին տեղեկացնում է նիստն սկսվելու մասին.

2) չապահովման դեպքում Հանձնաժողովի նիստը համարվում է չկայացած:

7. Հանձնաժողովի հերթական նիստի, ինչպես նաև Հանձնաժողովի նախագահի հրավիրած արտահերթ նիստի օրակարգի նախագիծը կազմում եւ Հանձնաժողովի նախագահին է ներկայացնում Հանձնաժողովի քարտուղարությունը:

8. Հանձնաժողովի հերթական նիստի, ինչպես նաև իր նախաձեռնությամբ հրավիրված արտահերթ նիստի օրակարգի նախագիծը Հանձնաժողովի քննարկմանն է ներկայացնում Հանձնաժողովի նախագահը, իսկ մյուս արտահերթ նիստերինը՝ այդ նիստերը նախաձեռնողների ներկայացուցիչները:

9. Հանձնաժողովի նիստի օրակարգում ընդգրկված օրենքի նախագծի վերաբերյալ ներկայացված գրավոր առաջարկների ամփոփաթեթը (հավելված 1) կազմում և Հանձնաժողովի նախագահին է ներկայացնում Հանձնաժողովի քարտուղարությունը:

10. Հանձնաժողովի նիստը նախագահողն ունի Կանոնակարգի 52-րդ հոդվածով սահմանված լիազորություններ՝ այնքանով, որքանով դրանք կիրառելի են Հանձնաժողովի նիստը նախագահելու համար:

11. Հանձնաժողովի հերթական նիստում, ինչպես նաև Հանձնաժողովի նախագահի նախաձեռնությամբ հրավիրված արտահերթ նիստում քննարկվող հարցերի հաջորդականությունը որոշում է նիստը նախագահողը, իսկ մյուս արտահերթ նիստերինը՝ այդ նիստերը նախաձեռնողների ներկայացուցիչները:

12. Հանձնաժողովի նիստում հարցերը քննարկվում են Կանոնակարգի 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի և սույն աշխատակարգին համապատասխան: Հարցի քննարկման ընթացքում պատգամավորներն իրավունք ունեն Կանոնակարգի 59-րդ հոդվածին համապատասխան՝ քվեարկությունից առաջ և հետո մեկական անգամ հանդես գալու վարման կարգի վերաբերյալ ելույթով:

13. Հիմնական զեկուցմամբ հանդես գալու իրավունք ունի Կանոնակարգով դրա իրավասությունն ունեցող անձը, իսկ հարակից զեկուցմամբ՝ Հանձնաժողովի ներկայացուցիչը, ինչպես նաև մինչև հարցի քննարկումն սկսելը նախագծի վերաբերյալ գրավոր եզրակացություն ներկայացրած մշտական հանձնաժողովի մեկական ներկայացուցիչները:

14. Հանձնաժողովի ներկայացուցչին Հանձնաժողովի անդամների թվից նշանակում է Հանձնաժողովի նախագահը:

15. Օրենքի նախագծի նախնական քննարկման ընթացքում՝

1) հիմնական զեկուցողին, պատգամավորներից բացի մեկ անգամ հարցեր տալու իրավունք ունի նաև Կառավարության ներկայացուցիչը.

2) Կանոնակարգով սահմանված կարգով նախագծի վերաբերյալ առաջարկ ներկայացրած անձանց ելույթից հետո մեկական անգամ հարցեր տալու իրավունք ունեն միայն Հանձնաժողովի անդամները և հիմնական զեկուցողը.

3) ելույթի ընթացքում նախագծի վերաբերյալ բանավոր առաջարկ ներկայացրած անձը գրավոր ձևակերպում է իր առաջարկը և մինչև առաջարկների քվեարկությունը հանձնում է նիստը նախագահողին: Այդ դեպքում բանավոր առաջարկը սահմանված կարգով դրվում է քվեարկության:

16. Մտքերի փոխանակությունն իրականացվում է հետևյալ ընթացակարգով.

1) պատգամավորի կամ քաղաքացիական նախաձեռնության դեպքում՝ Կառավարության ներկայացուցչի, հանձնաժողովի անդամների, այլ պատգամավորների, ինչպես նաև հրավիրված անձանց ելույթներ.

2) սույն աշխատակարգի 15-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված դեպքում՝ հարցեր ելույթ ունեցողին, նրա պատասխանները, հարց տվողի և ելույթ ունեցողի արձագանքները.

3) եզրափակիչ ելույթով հանդես գալու իրավունք ունեն հարակից և հիմնական զեկուցողները:

17. Հարցեր տալու կամ ելույթ ունենալու ցանկություն ունեցող անձինք դիմում են նիստը նախագահողին: Հարցերը տրվում են, ինչպես նաև ելույթ ունեցողները հանդես են գալիս ըստ դիմելու հաջորդականության, նիստը նախագահողի հայտարարությամբ, որտեղ հիշեցվում է հաջորդ հարց տվողի կամ ելույթ ունեցողի անունը, ազգանունը:

18. Հարցի քննարկման ընթացքում՝

1) հիմնական եւ հարակից զեկուցումների համար հատկացվում է մինչև տասական թույլ:

2) հարցերի, դրանց պատասխանելու, ինչպես նաև արձագանքելու համար հատկացվում է մինչև երկուական թույլ:

3) ելույթների համար հատկացվում է մինչև հինգական թույլ:

19. Մտքերի փոխանակության ընթացքում արտահերթ ելույթի իրավունք ունեն Հանրապետության նախագահը, Ազգային ժողովի նախագահը, վարչապետը եւ նիստը նախագահողը: Արտահերթ ելույթի ժամանակը չի սահմանափակվում:

20. Հարցի քննարկումը կարող է ընդմիջվել նիստը նախագահողի առաջարկությամբ՝ հանձնաժողովի որոշմամբ: Առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման: Եթե հարցի քննարկումն ընդմիջվել է, ապա այդ ժամկետը լրանալուց հետո քննարկումը վերսկսվում է այն փուլից, որից ընդմիջվել էր:

21. Քվեարկությունն իրականացվում է ձեռք բարձրացնելու միջոցով: Հանձնաժողովի անդամը քվեարկում է անձամբ՝ կողմ, դեմ կամ ձեռնպահ: Քվեարկության ընթացքում ձայները հաշվում է նիստը նախագահողը: Քվեարկության պահին նիստը նախագահողին դիմելն արգելվում է:

22. Կանոնակարգի 78-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքերում լրամշակված օրենքի նախագիծը կարող է ներկայացվել Ազգային ժողով, ինչպես նաև Կանոնակարգով սահմանված կարգով ընգրկվել Ազգային ժողովի հերթական նստաշրջանի կամ նիստի օրակարգի նախագծում՝ Հանձնաժողովի նախագահի համաձայնությամբ:

23. Հանձնաժողովի նիստն արձանագրում է Հանձնաժողովի քարտուղարությունը: Արձանագրության քաղվածքը ստորագրում է նիստը նախագահողը:

24. Հանձնաժողովի նախագահի, ինչպես նաև հիմնական զեկուցողի առաջարկությամբ՝ Հանձնաժողովը կարող է սահմանել հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգ: Այդ ընթացակարգը սահմանելու մասին առաջարկը ներկայացվում է մինչև հարցի քննարկումն սկսվելը: Հատուկ ընթացակարգով չի կարող սահմանափակվել զեկուցողներին հարց տվողների եւ ելույթ ունեցողների թիվը կամ չեն կարող կրճատվել սույն աշխատակարգի 18-րդ կետով սահմանված ժամկետները:

Գլուխ 3.

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՐԱՎԻՐՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ

25. Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի խորհրդի 2017 թվականի հուլիսի 11-ի՝ «Միջազգային խորհրդարանական կազմակերպություններում Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատվիրակությունների կազմավորման և գործունեության կարգը հաստատելու մասին» թիվ ԱԺԽՈ-009-Լ որոշմամբ հաստատված հավելվածի 27-րդ կետով և Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի խորհրդի 2018 թվականի հունվարի 12-ի՝ «Միջխորհրդարանական հանձնաժողովներում Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատվիրակությունների կազմավորման և գործունեության կարգը և Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի բարեկամական խմբերի գործունեության կարգը հաստատելու մասին» թիվ ԱԺԽՈ-003-Լ որոշմամբ հաստատված հավելված 1-ի 25-րդ կետով սահմանված դեպքերում Հանձնաժողովի նախագահը հրավիրում է հանձնաժողովի աշխատանքային խորհրդակցություն, պատվիրակության կազմում ընդգրկված պատգամավորին փոխարինելու պատվիրակության ղեկավարի առաջարկությունը քննարկելու հարցով: Սույն կարգով նախատեսված խորհրդակցություն կարող է հրավիրվել նաև բարեկամական խմբի կազմում ընդգրկված պատգամավորին փոխարինելու առաջարկությունը քննարկելու հարցով:

26. Աշխատանքային խորհրդակցություններն անցկացվում են հանձնաժողովի նիստերի անցկացման կարգին համապատասխան հետևյալ տարբերությամբ՝

Առաջարկությունը համարվում է ընդունված, եթե աշխատանքային խորհրդակցությանը ներկա հանձնաժողովի անդամների կեսից ավելին կողմ է քվեարկել առաջարկությանը:

Գլուխ 4.

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻ ԿԱՄ ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ

27. Հաշվետվությունը քննարկվում է հանձնաժողովի նիստերի անցկացման կարգի համապատասխան հետևյալ տարբերությամբ՝

Հաշվետվության քննարկման արդյունքում որևէ որոշում չի ընդունվում: Հաշվետվությունը ընդունվում է ի գիտություն: Հանձնաժողովը կարող է հանդես գալ առաջարկությամբ:

Գլուխ 5.

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ԼՍՈՒՄՆԵՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

28. Կանոնակարգի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետին եւ 125-րդ հոդվածին համապատասխան՝ Հանձնաժողովին վերապահված ոլորտներին վերաբերող հարցերով Հանձնաժողովը կարող է հրավիրել լսումներ:
29. Լսումները հրավիրվում են Հանձնաժողովի որոշմամբ:
30. Լսումներ կազմակերպելու մասին Հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամների առաջարկությունն առանց քվեարկության ընդգրկվում է Հանձնաժողովի հերթական նիստի օրակարգում և քննարկվում է արտահերթ:
31. Լսումներ կազմակերպելու մասին Հանձնաժողովի որոշման նախագծում նշվում են լսումների թեման, օրը, ժամը, անցկացման վայրը եւ ընթացակարգը:
32. Լսումների ընթացակարգով սահմանվում են զեկուցելու, ելույթ ունենալու, հարցեր տալու կարգը և ժամկետները, որոնք ապահովում են քննարկվող հարցի վերաբերյալ տարբեր տեսակետներ ներկայացնելու, դրանք քննարկելու, ինչպես նաև դրանց վերաբերյալ հասարակայնության կարծիքը որոշելու հնարավորությունը:
33. Լսումներ կազմակերպելու մասին տեղեկատվությունը դրա անցկացման օրից առնվազն երեք աշխատանքային օր առաջ տրամադրվում է Ազգային ժողովի աշխատակազմին, որն այդ տեղեկատվությունը տեղադրում է Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:
34. Լսումներին մասնակցելու կամ ներկա գտնվելու ցանկություն ունեցող անձինք, լսումների անցկացման օրից ոչ ուշ, քան երկու օր առաջ կարող են մասնակցության հայտ ներկայացնել Հանձնաժողովի նախագահին: Դիմողը կարող է մասնակցել կամ ներկա լինել լսումներին, եթե Հանձնաժողովի նախագահը համապատասխան հայտ ներկայացրած անձանց հրավիրում է հանձնաժողովի լսումներին՝ որի մասին նրանց նախապես տեղեկացվում է:

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ՄՇՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱՐԳԻ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ԳՐԱՎՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԻ

Հ/Հ	ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՀԵՂԻՆԱԿԸ	ՆԱԽԱԳԾԻ ԱՅՆ ՄԱՍԸ, ՈՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՒՄ Է ԱՌԱՋԱՐԿԸ	ԱՌԱՋԱՐԿԸ	ԱՌԱՋԱՐԿՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՄ ՄԵՐԺԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՂԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ	ԱՌԱՋԱՐԿՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՄ ՄԵՐԺԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ